

עת"א 41802/07/22 - איהאב מסאלחה נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

28 ספטמבר 2022

עת"א 41802-07-22 מסאלחה נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' השופט עמית יוסף בן-חמו

העותר איהאב מסאלחה

נגד

המשיבים:

1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון

2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר נגד החלטת "הקצין הממונה" (ראש אגף האסיר) מיום 7/7/22, להפסקת עבודות השירות שנגזרו על העותר, כך שיצטרך לרצות את יתרת התקופה שנותרה לו במאסר בפועל.

על העותר נגזר עונש מאסר של ששה חודשים לביצוע בדרך של עבודות שירות לאחר שהורשע בעבירות תעבורה שונות כולל גם נהיגה בפסילה.

נימוקי העתירה:

העותר טוען כי הנדבך העיקרי בהחלטה הוא "אי התייצבות לעבודות השירות ודיווח כוזב" כשטען שהוא נפגע במקום עבודתו ועל כן נעדר מהעבודה.

בשימוע שנערך לעותר הוא עמד על טענתו כי הוא אכן נפגע בעבודה אצל המעסיק, ואף הציג מסמכים רפואיים לתמיכה בטענתו.

העותר טוען כי אומנם במסמך הרפואי הראשון מיום 19/12/21 צוין כי סיבת הפגיעה היא מכה שקיבל ממזגן בביתו, אולם לאחר מכן הוא תיקן את עצמו כשמסר ביום 23/12/21 אירעה לו תאונת עבודה והסביר כי אשתו מסרה דיווח לא נכון במיון בעת שטופל.

העותר טוען כי אומנם הנושא מצוי בחקירה משטרתית, אך לדבריו היה על הקצין הממונה לבדוק בעצמו את גרסת העו"ש ולזמן את עדי הראייה שהעותר נקב בשמם.

העותר טוען כי העובדה שהמעביד מכחיש את האירוע נובע מההשלכות הכלכליות מהמעסיק, ולכן ישנו מתח רב ומניע ברור להתנער מאירוע התאונה. ההתנערות נועדה להתחמק מתשלום בגין התאונה.

אומנם פתיחת חקירה פלילית הינה עילה שבדין שיש בה להצדיק הפסקת עבודות שירות, אך יש לברר את רצינותה של החקירה ולהשתכנע שיש בסיס לפתיחתה, על התשתית להיות בעלת עוצמה משמעותית שיש בה כדי לבסס באורח סביר את השימוש בכוח ההפקעה. (החקירה במטרה לא הסתיימה).

הפגמים שנפלו בשימוע ובהחלטה מצדיקים את ביטול ההחלטה.

כתב התשובה:

לעמדת המשיבה, לא נפל פגם בהחלטת הקצין הממונה ועל כן דין העתירה להידחות.

העותר התייצב ביום 3/10/21 לראיון קליטה לצורך ביצוע עבודות השירות, הוסברו לו זכויותיו וחובותיו כעו"ש והוא חתם על מסמך "כללים וחובות במהלך ריצוי עבודות השירות". בתום הריאיון וההסבר הוא שובץ במקום העסקתו.

ביום 21/12/21 שלח העותר תמונה למפקח בה נראה כשהוא חבול בראשו, ומתחתיה נרשם כי הוא נחבל לכאורה במקום העסקתו ביום 16/12/21.

העותר נדרש ביום 22/12/21 להתייצב בפני וועדה רפואית, אולם לא התייצב לוועדה. לאחר שיח חוזר עם העותר, טען שהוא נמצא במיון והוא נדרש להמציא תיעוד רפואי.

ביום 2/1/22 בוצעה לעותר שיחת בירור. העותר טען כי הוא מודע לכך שעליו להשלים את הימים שבהם הוא לא נכח. בנוסף נערכה לעותר וועדה רפואית באותו היום שם טען כי הוא נחבל במקלט בעת עבודות במסגרת עבודות השירות ביום 16/12/21. לדבריו, הוא לא דווח למפקח ו/או למעסיק.

העותר הציג תיעוד רפואי מיום 23/12/21 לפיו נבדק לראשונה ביום 19/12/21 - שלושה ימים לאחר המועד של התאונה הנטענת. מהמסמך הרפואי עולה כי כשהגיע לטיפול מסר כי הוא נחבל ממוט מתכתי ממזגן בביתו. עוד צויין במסמך הרפואי כי החבלה בראשו הייתה בשעות הלילה ולא בשעות העבודה של העותר כעו"ש.

ביום 4/1/22 התקבל מכתב מהמעסיק - עיריית עפולה - לפיו העותר דווח על תאונת עבודה שהתרחשה לטענתו במקום העסקתו ביום 20/12/21; קרי ארבעה ימים לאחר האירוע הנטען.

העותר הציג מסמך הנחזה להיות מסמך שנכתב ונחתם על ידי מעסיקו. בבירור עם המעסיק עולה שהמסמך לא הונפק

על ידו בשום שלב ומדובר בסתירה מהותית שטומנת בצידה חשש למעשה פלילי.

ביום 20/6/22 חתם המעסיק הישיר מר רחמים יואב - מנהל אגף בעיריית עפולה - על הצהרה לפיה המסמך שהוצג על ידי העותר לא נכתב על ידו, כמו כן ציין כי ברכבו היה מסמך ריק חתום ויתכן שהוא נלקח לצורך כתיבת המסמך שהוצג על ידי העותר.

ביום 22/6/22 הגיש שב"ס תלונה רשמית למשטרה על חשש לזיוף המסמך המוזכר ועל הצהרה כוזבת.

ביום 26/6/22 העותר יצר קשר עם המפקח וטען כי הוא לא יכול להתייצב לעבודה ונדרש להמציא אישור מחלה.

ניסיון ליצור קשר עם העותר לא צלח ונערכה שיחה לבא כוחו ונמסר לו כי העותר לא התייצב לעבודה ואיננו עונה לטלפונים.

ביום 4/7/22 בוצעה לעותר שימוע, העותר התייצב יחד עם ב"כ. בשימוע עלה כי דיווחיו של העו"ש רצופים סתירות ואי דיוקים ואף חשש לפלילים. ניתנה לעותר הזדמנות לחזור בו מדבריו ומבקשתו להכיר במחלה כתאונת עבודה אך העותר המשיך לדבוק בגרסתו. אף לגבי סוגיית הגעתו לעבודה ביום 20/12/21, לאחר התאונה הנטענת על ידו, הוא טען שהוא לא התייצב לעבודה לאחר התאונה ובעקבותיה למרות שחתימתו הביומטרית מתועדת במערכת ולפיה הוא הגיע למקום העבודה.

העותר טען בשימוע כי ביום 6/12/21 הוא הרים מיטה עם שני עובדים במקום העסקתו בעת ירידה במדרגות הוא מעד והמיטה פגעה בראשו. העותר נשאל מי מילא את הטופס דווח על תאונה והוא השיב כי בא כוחו הקודם (לא זה שהתייצב איתו לשימוע) מילא את הטופס, ולאחר מכן הביא אותו למעסיק אשר חתם עליו.

ביום 7/7/22 התקבלה החלטת ראש אגף אסיר להפסיק את עבודות השירות.

ההחלטה להפקעת צו עבודות השירות:

בסעיף 6 לגיליון השימוע מציין עורך השימוע כי העותר התייצב לריצוי עבודות השירות ביום 3/10/21. במשך 9 חודשים מאז עבד 97 ימים, נעדר 46 יום מפאת מחלה, כמו כן נעדר 39 ימים ללא אישור מתאים. דיווחיו מאז 21/12/21 רצופים סתירות ואי דיוקים ואף עולה חשד לפלילים. טען כי הגרסה הראשונה שנמסרה לגורמים הרפואיים נמסרה על ידי אשתו. בתשובה לשאלה מדוע פנה לטיפול רפואי רק ביום 19/12/21 למרות שהתאונה אירעה לו ביום 16/12/21, השיב לא ידע את חומרת הפציעה ואשתו זאת שצילמה את הפצע אך לא הראתה לו את התמונה. עוד טען כי לא דיווח בזמן למפקח וגם לא למעסיק משום שהחשד שהפצע קל ורק רצה לסיים את עבודות השירות. לגבי הגעתו לעבודה ביום 20/12/21 טען כי לא התייצב למרות שחתימתו הביומטרית מתועדת. הקצין הממונה החליט להפסיק את עבודות השירות גם בשל העילה אי התייצבות לביצוע עבודות השירות או היעדרות מעבודה ללא אישור הממונה, המקפח או

רופא שירות בתי הסוהר, וגם בשל העילה של הפרת תנאי עבודות השירות.

דין:

ברע"ב 11160/07 ביטון נגד מ"י מונה כב' השופט רובינשטיין את השיקולים שעל הממונה לשקול. צריך שתהיה תשתית ראייתית משמעותית כדי לבסס באורח סביר את כוחו של הממונה להורות על הפקעה. הנציב איננו צריך להמתין לסיום הליך הפלילי בעבירה הנוספת. פתיחת חקירה פלילית הינה עילה שבדין להפסקת עבודות השירות. ראה גם רע"ב 426/06 נאסר חוארה נ' שב"ס. צוין שטוב שהנציב יתן ביטוי מוחשי מדוע הפעיל את שיקול הדעת להפקעת עבודות השירות.

בפי העותר לא היה שום הסבר להיעדרויות הרבות. על פי המצוין בדיווח העותר נעדר ללא הצדקה וללא אישור רפואי במשך 39 ימים מבלי שהיה לו הסבר לכך. די בכך כדי להצדיק את ההחלטה להפקעת עבודות השירות, ללא קשר לאירוע התאונה ולתוצאותיו מבחינת ההיעדרות.

בנוסף לכך, הקצין הממונה ציין כעילה נוספת את העובדה שהוגשה תלונה ונפתחה חקירה פלילית שבקשר אליה מסר העותר גרסאות שונות וסותרות שלא היו מקובלות עליו.

"הקצין הממונה" הינו רשות מנהלית וככזה הוא רשאי להסתמך על ראיות מנהליות. אין צורך שימתין להכרעת דין או לסיום החקירה הפלילית המתנהלת במשטרה.

בפני עורך השימוע הוצגה תשתית של ראיות מנהליות שיש בה כדי להצדיק את מסקנתו וכפי שיפורט להלן.

שיחת בירור מיום 2/1/22:

העותר זומן לשיחת בירור ולוועדה רפואית לאחר שביום 21/12/21 בשעת 19:23 שלח תמונה של ראשו החבול. בהמשך כתב כי נפל במקלט. ניסיון לזמנו בסמוך לאחר ההודעה לוועדה רפואית לא צלח והוא התייצב לבירור ולוועדה רפואית ביום 2/1/22.

במהלך הבירור הוא טען כי נפל במקלט ביום 16/12/21 אך אישר שלא דווח לאף אחד לא למעסיק ולא למפקח. אומנם דווח על מחלה אך לא הזכיר את הסיבה לכך ולא הזכיר את דבר הנפילה במקלט.

צוין עוד כי העו"ש התייצב לעבודה ביום 20/12/21 ולא דווח על האירוע שאירע לטענתו ביום 16/12/21.

הוסבר לעו"ש בשיחת הבירור שעליו להשלים את ימי המחלה כמו כן הוסבר לו שחוסר הדיווח בזמן אמת הינו בעייתי

ודיווח על ימי מחלה כשלא היה אירוע, גם הם מהווים בעיה באמינות האירוע. בתגובה הודיע העו"ש כי הוא יודע שיצטרך להשלים את הימים והוא יחזור להשלים את העבודה.

מסמכים רפואיים:

במסמך של המרפאה בקופת חולים כללית בדבוריה "רפואת משפחה" מיום 23/12/21 צוין:

"ההפניה מיום 21/12/21.

התלונה מתאריך 19/12/21.

לדבריו (ההדגשה שלי י.ב.) נחבל ממוט מתכתי של המזגן בבית. נחתך בראש, פנה למוקד לילה, תפרו לו את הפצע.

21/12/21 הגיע למרפאה, פצע במראה תקין ללא סימני זיהום.

23/12/21 היום הגיע למרפאה מציין שלא אמר את האמת בביקור הראשון לגבי החבלה ושהוא לא נחבל בבית.

מציין שנחבל בעבודה ביום 16/12/21 החליק במדרגות בזמן עבודה, נפגע בראש מכיסא שהרים יחד עם הקולגה שלו וכך נגרם החתך בראשו".

מהמסמכים הרפואיים עולות גרסאות שונות וסותרות.

א. נחבל ביום 19/12/21 ממוט מתכתי של המזגן בבית ופנה למוקד לילה ותפרו לו את הפצע.

ב. בגרסה מאוחרת מיום 23/12/21 מציין שלא אמר את האמת בגרסה הקודמת והוא נחבל ביום 16/12/21 החליק במדרגות ונפגע בראש מכיסא.

ג. גרסה שלישית שנמסרה בהמשך על ידי בא כוחו הוא נחבל בראשו לאחר שהחליק ממיטה כבדה שהרים עם אחרים נפלה לו על הראש.

במכתבו של בא כוח העותר נטען כי במהלך הורדת מיטה כבדה במדרגות החליק בגלל מים שהיו על המדרגות ומייד הוא נפל וכל המיטה פגעה בראשו, וכתוצאה מכך הוא נחבל בראשו ואף ירד דם מהראש. במכתבו של עו"ד נטען כי מרשו טופל בבית חולים בעפולה ביום 16/12/21.

טענות אלה שפורטו במכתב ב"כ העותר, סותרות את העובדות. העותר פנה וטופל רק ביום 19/12/21.

ב"כ העותר טוען כי בעקבות התאונה הנטענת הוא נעדר מיום 16/12/21 עד 31/12/21 וכן מיום 6/2/22 עד 13/2/22. אין שום הסבר להיעדרויות הנוספות כפי שפורט לעיל.

נציג שב"ס הגיש ביום 22/6/22 תלונה נגד העותר בעקבות המכתב שנשלח לשב"ס מטעם ב"כ, בתלונה נטען כי מבדיקת המסמכים ישנו מסמך של דיווח מהמעסיק על תאונת עבודה שכביכול המעסיק גם חתום עליה. מבדיקה עם המעסיק (יואב רחמים - מנהל אגף) עולה כי הוא כלל לא רשם את המסמך ולא מילא אותו, זה איננו כתב ידו, החתימה היא שלו אך לדבריו הוא משאיר מסמכים כאלה ריקים רק עם החתימה ברכב, העותר לקח את המסמך ומילא אותו. נציג שב"ס הגיש תלונה בשם שב"ס על חשד לזיוף מסמך וניסיון לקבל דבר במרמה. לתלונה צורפה הצהרתו של רחמים יואב שהצהיר שמסמך הדיווח על תאונה שהגיש העותר לא נכתב על ידו וזה לא כתב יד שלו והוא לא מילא את המסמך. כמו כן צוין שהמסמך איננו נושא תאריך. עוד צוין כי היה לו ברכב מסמך חתום ריק וכנראה הוא נלקח.

מכתב המעסיק מיום 6/1/22:

במכתב החתום על ידי מנהל חזות העיר בעיריית עפולה מר יורם לוי צוין כי העובד טען שלפני שלושה שבועות בזמן העבודה לקראת סוף היום כשהוא שהה במקלט, מעד במדרגות וכתוצאה מכך הוא נפל ונחבל בראשו ובפניו. במכתב צוין כי העובד לא עדכן את הממונים עליו והלך לביתו לאחר שהחתים כרטיס יציאה. כעבור 4 ימים הוא שלח תצלום בווטסאפ וכתב: "אתם לא שואלים לשלומי, מעדתי במדרגות במקלט". האחראי הישיר יואב רחמים הופתע ושאל אותו מדוע הוא לא עדכן אותו או את מישהו בשב"ס ותגובתו הייתה שהוא חשב כי מדובר במכה קטנה והדבר יחלוף מעצמו. מאז ועד 5/1/22 לא הגיע לעבודה ולא עדכן בדבר ההיעדרות.

המסמך שבמחלוקת: "דיווח מעסיק על תאונת עבודה לעובד שירות".

המסמך שצורף כנספח 6 לתשובת המשיבה, כתוב בכתב יד, איננו נושא תאריך, ובתחתיתו מופיעה החותמת של עיריית עפולה וחתימה. המעסיק יואב רחמים שחתימתו מתבססת על מסמך, הצהיר שהוא לא חתם על המסמך לאחר שמולאו בו הפרטים.

העותר לא נתן הסבר כיצד הגיע המסמך לידי. כשהציג את המסמך במצורף למכתב ששלח ב"כ ביום 2/6/22 ניתן היה להבין שזה מסמך שהוא קיבל מהמעביד.

כשנשאל על כך בשימוע, ולאחר שנמסר לו שהמעביד מכחיש שהוא מסר לידי את המסמך הזה ולאחר שמילא את הפרטים במסמך וכי הכתב אינו כתב ידו, טען שאת הפרטים במסמך בכתב יד מילא עורך הדין הקודם שלו, (לא נקב בשמו) כחודשיים לאחר האירוע, וכי לאחר מכן חתם עליו יואב רחמים.

כאמור, יואב רחמים הכחיש נמרצות טענות העותר כפי שפירט בהצהרתו.

ההודעה הרשמית של עיריית עפולה לגבי פנייתו של העותר והכחשת הנטען על ידו נמסרה ביום 6/1/22, דהיינו כשבועיים וחצי לאחר האירוע הנטען, הרבה לפני המועד שלפי טענת העותר מולא טופס "דיווח מעסיק על תאונה" שתוכנו סותר ההודעה הרשמית.

העובדה שהעותר התייצב לעבודה ביום 20/12/21 סותרת את טענתו כי נפגע בעבודתו ביום 16/12/21 באופן שגרם לו להיעדר בגין הפגיעה מאז ועד סוף חודש דצמבר.

במהלך השימוע תיקן בא כוח העותר את האמור במכתבו לפיו העותר טופל במיון ביום 16/12/21, לטענתו המדובר בטעות סופר ולטענתו הוא לא היה במיון אלא היה במוקד לילה לטיפול רפואי לקבלת טיפול רפואי ראשוני ביום 19/12/21.

קשה להשתכנע כי המדובר בטעות סופר גם ביחס לתאריך וגם ביחס למקום הטיפול (מוקד לילה ולא מיון בית חולים).

המסמך של הטיפול הראשוני הנטען מיום 19/12/21 לא הוצג וכשנשאל ב"כ העותר על כך לא הייתה בפיו תשובה.

עובד השירות, בתשובה לשאלה במהלך השימוע, מה היה הדיווח הראשון שמסר כשטופל, השיב שהוא סתם החליק. הוא חשב שזה סתם פצע וזה עובר. כשנשאל כיצד זה שבתמונה נראה מדמם מראשו ונשאל האם הוא הסתובב ככה שלושה ימים עד שניגש לרופא, השיב שהוא לא ראה את ראשו וכי התמונה צולמה על ידי אשתו.

עובד השירות טען שאשתו היא זו שדיברה עם הרופא במיון ולא ידע מה היא אמרה. גם טענה זו סותרת חזיתית את העובדה שבטופס הרפואי כתוב **"לדבריו"**. כמו כן סותרת את העובדה שבהמשך הוא בעצמו אומר לרופא שהוא לא דווח אמת בדיווח הראשון. בתשובה לשאלה מדוע הוא לא דווח בזמן אמת על האירוע למעסיק או למפקח, השיב שזה לא היה אכפת לו והוא רק רצה לסיים את עבודות השירות כמה שיותר מהר. כשנשאל מדוע הצהיר בבירור שנערך לו שידוע לו שעליו להחזיר את הימים, טען שלא הבין במה מדובר.

העותר טען בשימוע שהיו עדים לאירוע, אך מסר שהוא לא רוצה להתקשר אליהם.

באשר להיעדרויות הלא מוצדקות טען ב"כ העותר בשמו במהלך השימוע שהדבר נבע מהנסיבות האישיות ונאלץ להיעדר כגדי להתלוות לבנו הסובל מנכות וממצבו האקונומי והצורך להתמודד עם העול הכבד להחזיק את המשפחה.

הקצין הממונה איננו "רשות חוקרת" ואיננו "רשות שופטת". כרשות מנהלית, הוא איננו כפוף לכללי הראיות הרגילים כי אם לכלל "הראיה המנהלית" לפיו רשאית רשות מנהלית לקבל כל ראיה שאדם סביר היה רואה אותה כבעלת ערך הוכחתי והיה סומך עליה (בג"ץ 993/03).

הביקורת השיפוטית שמפעיל בית המשפט המחוזי על החלטה להפסיק עבודות שירות, מוגבלת לבחינת סבירותה של החלטה ותקינותו של הליך שהתנהל בטרם התקבלה.

בחינה זו מביאה למסקנה שלא נפל פגם בהליך, ההחלטה הינה סבירה, ההליך היה תקין.

כפי שצוין לעיל די בהיעדרויות הרבות שללא הסבר וללא תיעוד, ללא קשר לתאונה הנטענת כדי להצדיק הפסקת עבודות השירות - 39 ימי חיסור ללא אישור.

בנוסף לכך, החלטתו של עורך השימוע כי על פי הראיות המנהליות שהובאו בפניו לא הייתה הצדקה להיעדרותו של העותר מעבודות השירות בגין "התאונה" הנטענת, הינה גם כן נכונה וסבירה ואין מקום להתערב בה.

אשר על כן, אני מורה על דחיית העתירה.

העותר יתייצב לריצוי יתרת מאסרו במתקן הכליאה בכלא קישון, ביום ראשון 2/10/22 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, שברשותו תעודת זהות או דרכון וכן עותק של החלטה זו.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"ג, 28 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.